

Het ziekmeldgedrag onder Nederlandse Werknemers

Onderzoek voor Acture

Mei 2024

Managementsamenvatting

Achtergrond

Acture is de private uitvoerder van sociale zekerheid en bestaat in 2024 meer dan vijftien jaar. De Acture methode is gericht op het activeren van de klant, hen te motiveren om weer deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Acture heeft zich ontwikkeld tot marktleider en heeft een sterke visie op het gebied van sociale zekerheid.

Het onderzoek

In 2023 heeft Acture een onderzoek uitgevoerd naar het ziekmeldgedrag van werknemers in Nederland. Acture wil verder bouwen op de thema's die in dit onderzoek zijn gesteld en wil dieper in gaan op het waarom van wel of niet ziekmelden. Tevens wil Acture meer leren over de gevolgen van specifieke klachten op het ziekmeld gedrag, bijvoorbeeld vrouwspecifieke klachten zoals rondom de menstruatie en overgang, maar ook mentale thema's zoals rouw.

Hoofdvragen

- Hoe ziet het ziekmeldgedrag van werknemers in Nederland eruit?
- Hoe ziet het ziekmeldgedrag eruit voor vrouwspecifieke klachten?
- Hoe ziet het ziekmeldgedrag eruit voor rouwklachten?

Schuldgevoel en angst weerhouden medewerkers met gezondheidsklachten van ziekmelding, ondanks tevredenheid over ziekmeldbeleid en ondersteuning

In de afgelopen maanden heeft 62% van de Nederlandse werknemers zich ziekgemeld, waarbij de helft van de ziekmeldingen slechts 1 tot 5 dagen duurde. Gelukkig is 95% van de medewerkers bekend is met het ziekmeldbeleid en 92% tevreden is over hoe deze wordt uitgevoerd. Werknemers waarderen het wanneer leidinggevenden snel na de ziekmelding contact opnemen en regelmatig inchecken.

Ondanks tevredenheid over het ziekmeldbeleid, spelen angst voor het teleurstellen van collega's en de overtuiging dat niemand anders hun taken kan overnemen een rol bij bijna de helft van de medewerkers als zij zich willen ziekmelden. Ze kunnen zich voorstellen hierom zich niet ziek te melden. Daarnaast voelt bijna 30% zich schuldig bij een ziekmelding, met name vrouwelijke werknemers.

Vrouwspecifieke klachten zijn vaak geen reden voor ziekmelding, zelfs bij hinderende klachten

Ongeveer de helft van Nederlandse werknemers is voor een menstratieverlof, maar er is wel angst dat misbruikt gaat worden. Toch is het wel belangrijk, want vrouwspecifieke klachten, waaronder menstratieklachten, zelfs als die volledig hinderend zijn, blijken voor veel werknemers niet een reden om zich ziek te melden. 83% van vrouwen is gaan werken ondanks hinderende klachten.

Bijna 25% van werknemers die rouwverlof hebben genomen hebben extra verlofdagen opnemen voor de rouw

Ongeveer de helft van werknemers zou zich ziekmelden vanwege rouwklachten. Daarvan zou 25% van werknemers gemiddeld 6 extra rouwverlofdagen nodig voor de verwerking van de rouw. Wel voelt 78% van de werknemers zich door hun leidinggevende gesteund in de rouw.

Inhoudsopgave

- 1 **Onderzoeksverantwoording**
- 2 **Ziekmeldgedrag onder Nederlandse werknemers**
- 3 **Effect van vrouwspecifieke klachten op het ziekmeldgedrag**
- 4 **Effect van rouw op het ziekmeldgedrag**

Onderzoeksverantwoording

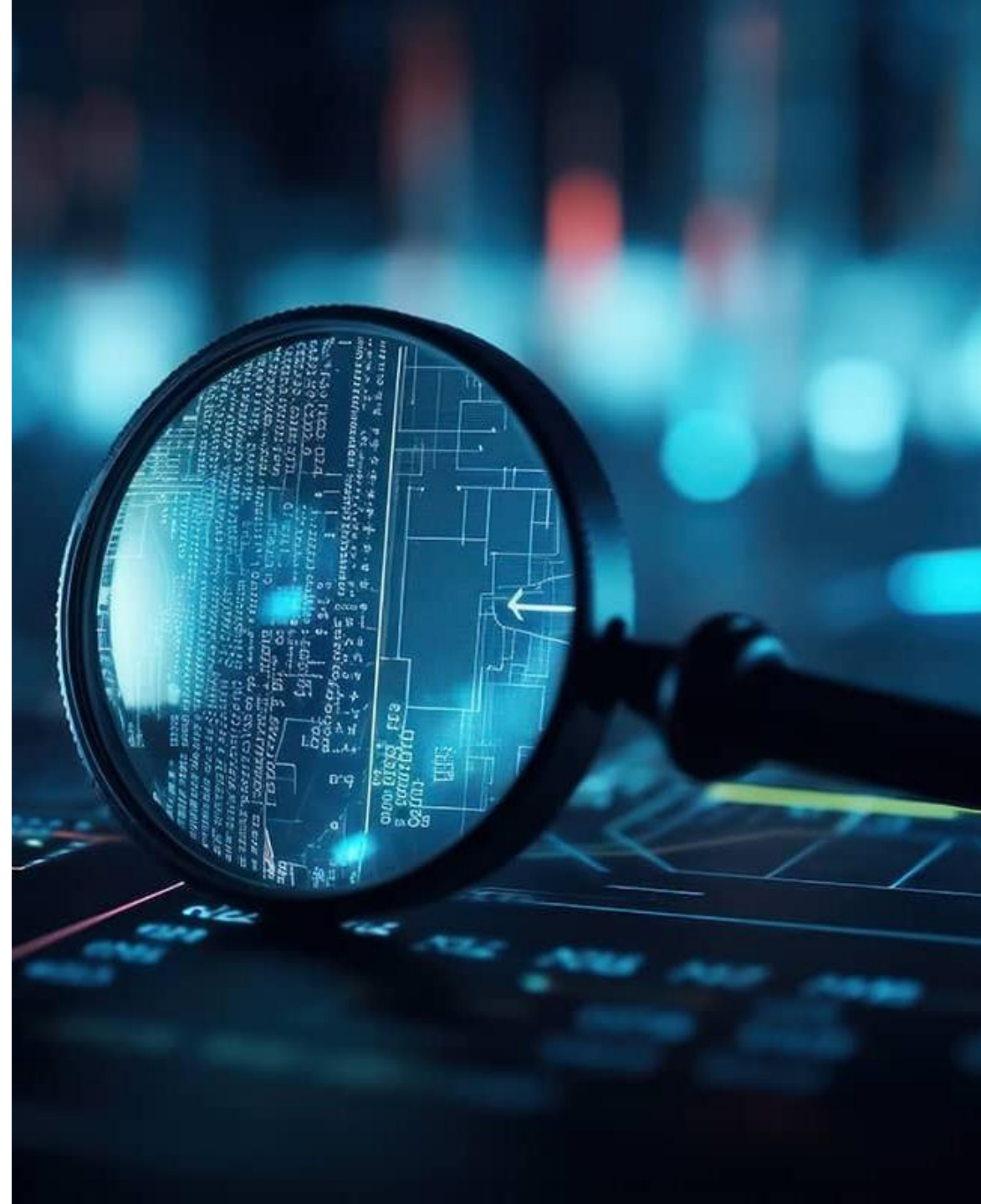
Dit onderzoek is uitgevoerd door Highberg in opdracht van Acture.

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van een online survey. De steekproef is getrokken uit het inVotes panel en het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 19 en 26 april 2024.

Het onderzoek is gestart met een nationaal representatieve steekproef van werkend Nederland van 18 jaar en ouder.

Dit onderzoek betreft in totaal ongewogen 1.210 werknemers.

De steekproef resultaten zijn gewogen op leeftijd, geslacht, opleiding en Nielsen regio.

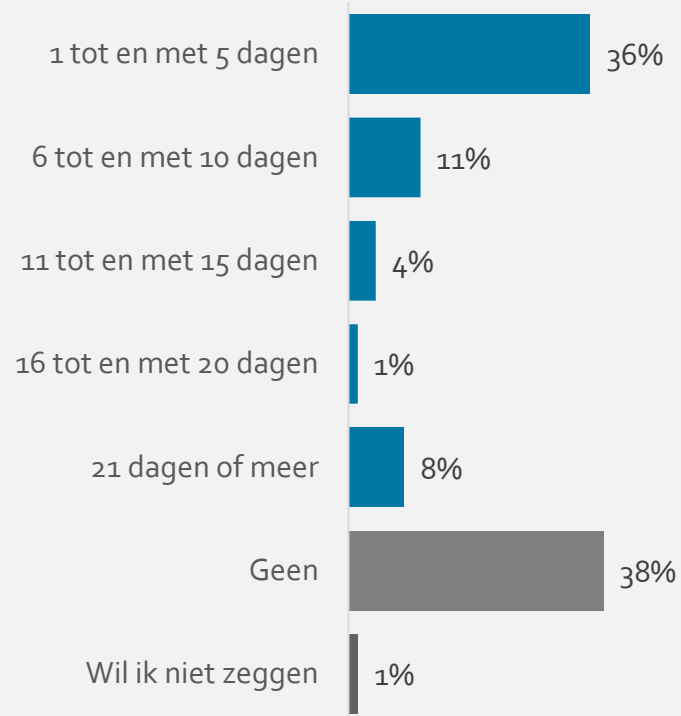
Responsverantwoording werknemers – steekproef ongewogen aantallen

	Absoluut (n)	Relatief (in %)
Steekproef		
• Totaal	1.210	100%
Geslacht		
• Man	561	46%
• Vrouw	649	54%
Leeftijd		
• 25-34 jaar	235	20%
• 35-44 jaar	315	26%
• 45-54 jaar	319	26%
• 55+ jaar	341	28%
Regio		
• 3 Grote steden (Amsterdam, Rotterdam & Den Haag)	158	13%
• Rest West	369	30%
• Noord	119	10%
• Oost	274	23%
• Zuid	290	24%
Opleiding		
• Basis, LBO, VMBO	202	17%
• MBO, HAVO/VWO	484	40%
• HBO/Universiteit	524	43%

Het ziekmeldgedrag onder Nederlandse werknemers

62% van werknemers heeft verzuimd in de afgelopen 12 maanden, maar 50% van deze weknemers heeft zich slechts 1 tot 5 dagen ziekgemeld

Hoeveel werkdagen heeft u de afgelopen 12 maanden naar schatting verzuimd?

Basis, allen
n = 1.207

84%

Van werknemers is in gesprek geweest met hun werknemers naar aanleiding van hun ziekmelding

Basis, alle werknemers die meer dan 11 dagen ziek zijn geweest (n = 166)

Oudere werknemers melden zich relatief vaker ziek dan jongere werknemers. Wel melden jongere werknemer zich voor langere duur ziek.

Jongere werknemers gaan vaker in gesprek met hun leidinggevenden over hun ziekte dan oudere werknemers.

95% van medewerkers is bekend met hun ziekmeldprocedure en 92% is tevreden met het ziekmeldbeleid

Bent u bekend met alle regels en procedures rondom het ziekmelden?

- Ja, ik ken alle regels en procedures goed
- Ja, maar ik ken niet alle details
- Nee

Basis, allen
n = 1.207

92% is tevreden met het ziekmeldbeleid

- Werknemers benadrukken dat de procedures voor ziekmelding duidelijk en eenvoudig zijn, dat weinig acties ondernomen hoeven worden
- Werkgevers zijn begripvol en voeren geen druk uit om te werken terwijl ze ziek zijn en er is aandacht voor het welzijn van medewerkers.
- Rechten en plichten van medewerkers worden duidelijk gecommuniceerd en werknemers nemen hier voldoende contact over op.

8% is ontevreden met het ziekmeldbeleid

- Werknemers moeten zich vroeg in de ochtend ziekmelden (soms voor half 7), vaak dagelijks updates geven over hun gezondheid en worden verplicht om brieven van de dokter binnen 48 uur aan te leveren, zelfs in het weekend.
- De procedures zijn administratief zwaar, met meerdere telefoontjes, meldingen bij verschillende personen en veel onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is.
- De eerste ziektedag moeten werknemers vaak zelf betalen of er gaat een deel van hun bruto salaris af. Dit levert financiële stress op bij sommige werknemers

De meeste werknemers willen dat leidinggevenden kort na het ziekmelden vragen hoe het met ze gaat en dat zij vervolgens regelmatig inchecken

Na hoeveel dagen na het ziekmelden wilt u dat uw leidinggevende met u contact opneemt om te vragen hoe het met u gaat?

- 40% wil dat hun leidinggevende **binnen twee dagen** contact opneemt
- 31% wil dat hun leidinggevende **binnen drie t/m vier dagen** contact opneemt
- 17% wil dat hun leidinggevende **pas na een week** contact opneemt, maar bijna iedereen hiervan wil binnen twee weken contact hebben gehad
- 8% wil dat hun leidinggevende **alleen bij dringende zaken** contact opneemt
- 3% wil dat hun leidinggevende **nooit** contact opneemt

Basis, allen
n = 1.207

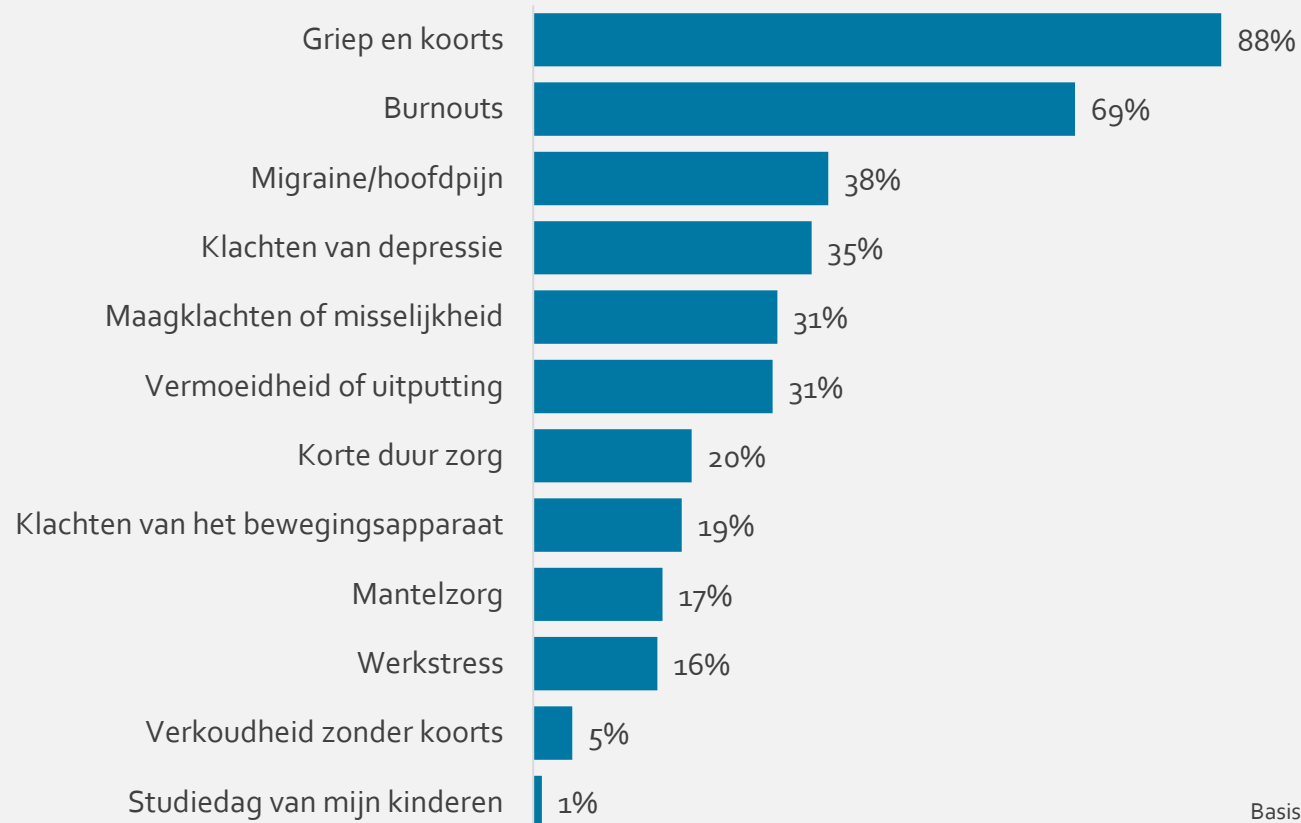
Hoe vaak zou u willen dat uw leidinggevende contact met u opneemt als u ziek bent?

- 45% wil dat hun leidinggevende **een of twee keer per week** contact opneemt
- 29% wil dat hun leidinggevende **een of een aantal keer per maand** contact opneemt
- 13% wil dat hun leidinggevende **alleen bij dringende zaken** contact opneemt
- 4% wil dat hun leidinggevende **nooit** contact opneemt

Basis, allen
n = 1.207

Medewerkers zouden zich het vaakst ziekmelden bij klachten van griep, koorts en burnouts

% medewerkers dat zich zou ziekmelden bij klachten

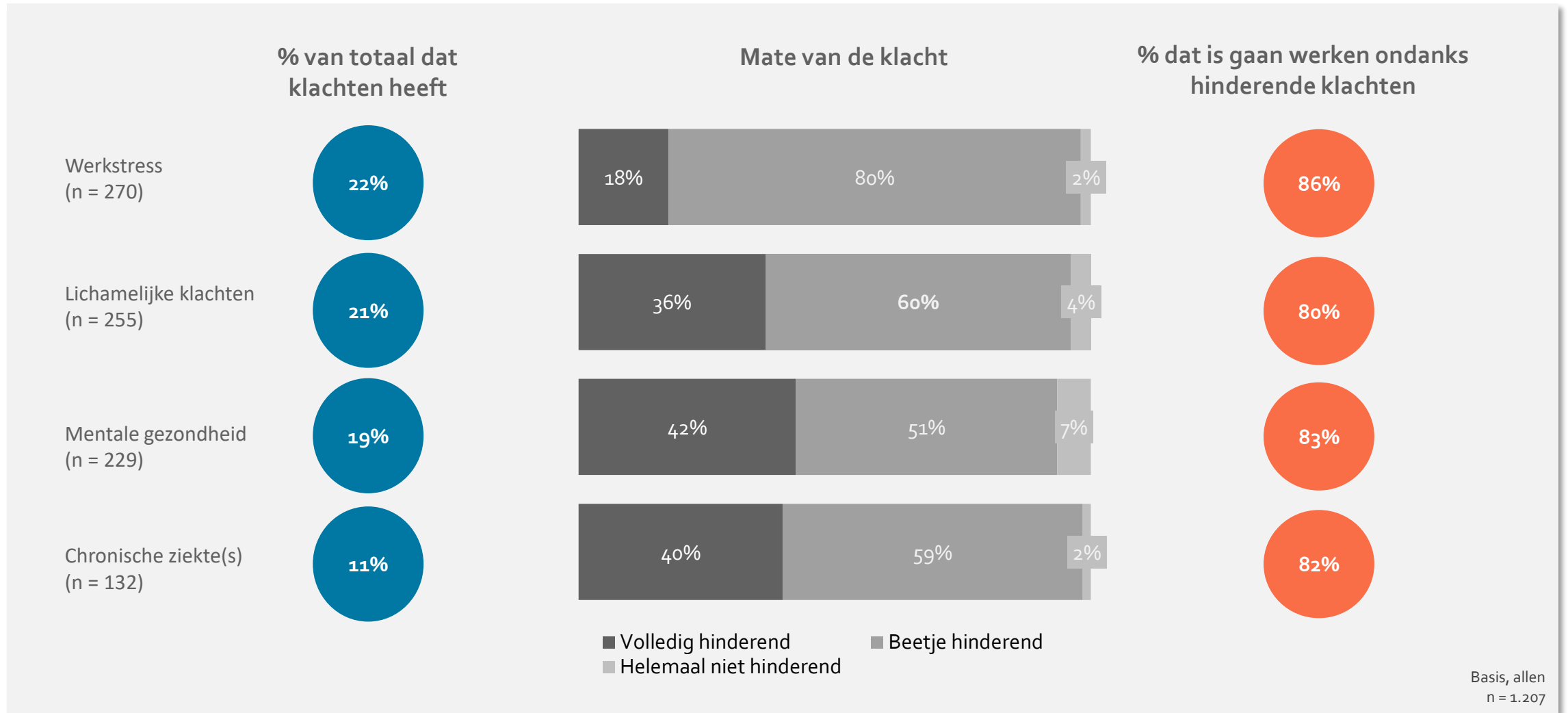

Basis, allen
n = 1.207

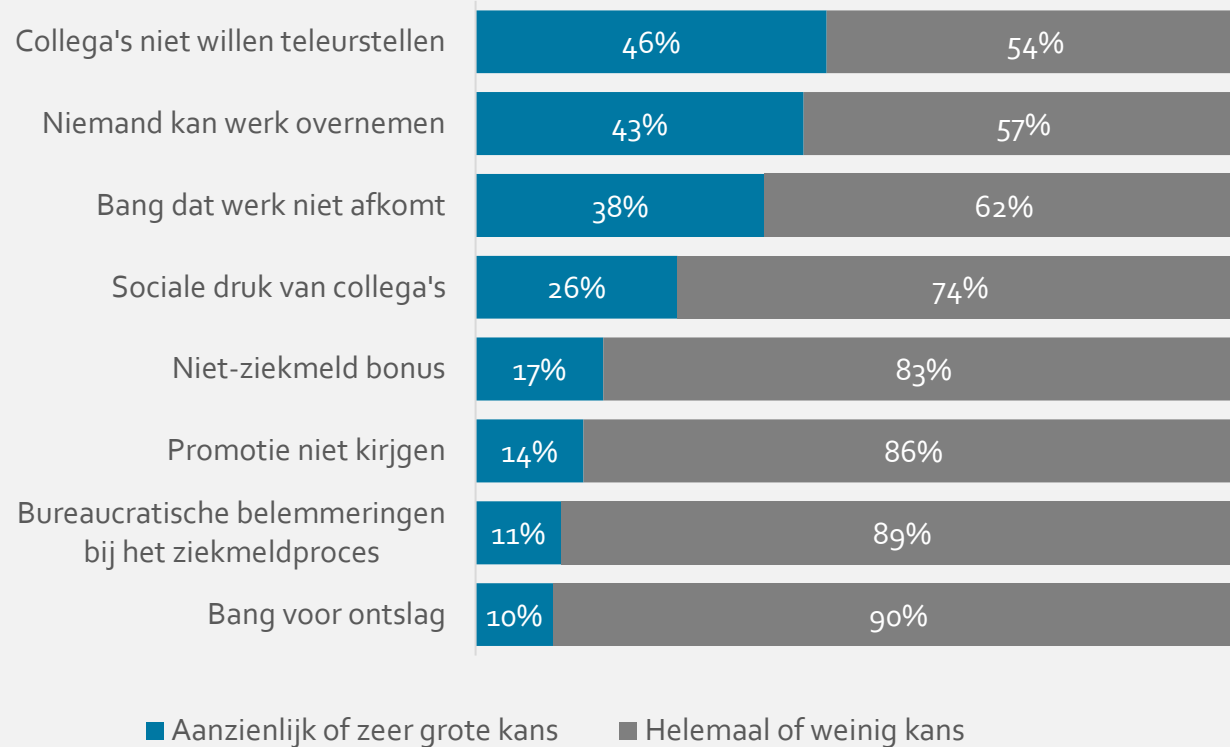
Naarmate de leeftijd toeneemt, melden meer werknemers zich ziek wegens klachten van het bewegingsapparaat.

Meer dan 40% van de werknemers met mentale gezondheidsklachten en/of chronische ziekten ervaart volledige hinder, maar meer dan 80% van hen gaat toch naar het werk ondanks deze hinderende klachten

Werknemers zouden zich niet ziek melden uit angst collega's teleur te stellen en omdat ze denken dat anderen hun taken niet kunnen overnemen

Hoe groot is de kans dat u zich om de volgende redenen niet zou ziekmelden?

Basis, allen
n = 1.207

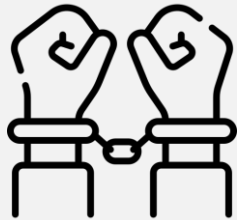
Jongere werknemers zien meer kans dat zij zich niet melden dan ouderen, vooral om redenen als het mislopen van promoties en ontslag

Vrouwen voelen meer sociale druk dan mannen om zich niet ziek te melden en mogelijk omdat zij vaker het gevoel hebben dat niemand anders hun werk kan overnemen

Bijna 3 op de 10 werknemers voelen zich schuldig als zij zich ziek moeten melden voor werk. Voornamelijk vrouwelijke werknemers voelen zich schuldig

In hoeverre voelt u zich schuldig tegenover uw collega's als u zich moet ziekmelden?

29%

Redelijk of heel erg schuldig

71%

Helemaal niet of een beetje schuldig

Basis, allen
n = 1.207

40% van vrouwen voelt zich schuldig als zij zich ziek moeten melden, terwijl maar 19% van mannen dit voelt

Jongere werknemers voelen zich vaker schuldig om zich ziek te melden dan oudere werknemers

Wanneer werknemers zich ziekmelden als ze niet ziek waren, was dit voornamelijk omdat zij rust nodig hadden van werk

7%

Heeft zich wel eens ziekgemeld terwijl zij eigenlijk niet ziek waren

Basis, allen
n = 1.207

Waarom heeft u zich toen ziekgemeld?

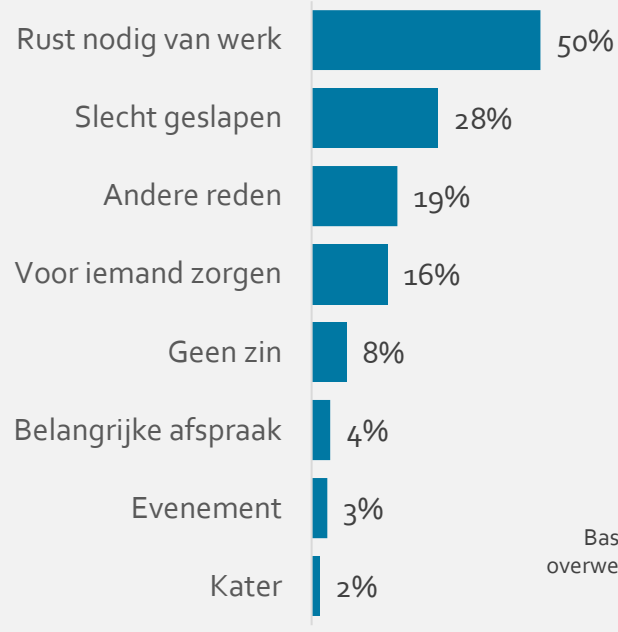
Basis, alle werknemers die zich ziek hebben gemeld terwijl ze dit eigenlijk niet waren
(n = 86)

De helft van werknemers die overwogen zich ziek te melden terwijl ze eigenlijk niet ziek waren heeft zich niet ziekgemeld uit schuldgevoel

21%

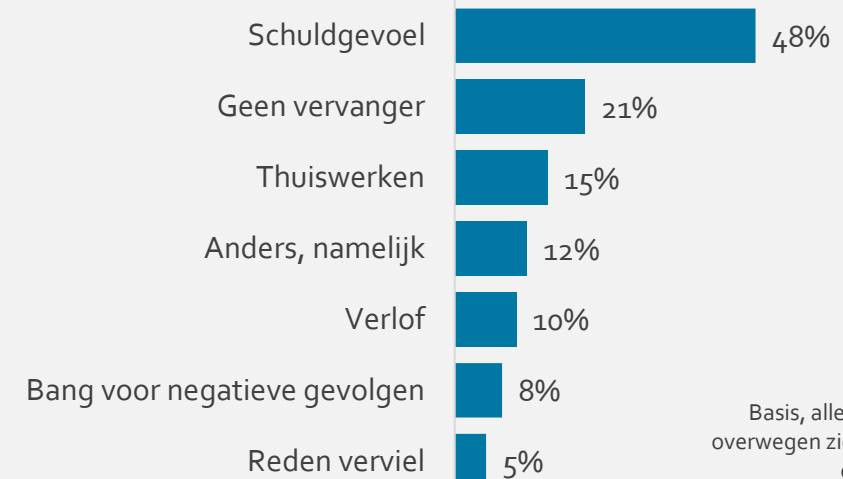
Heeft **overwogen** zich ziek te melden terwijl zij eigenlijk niet ziek waren Basis, allen
n = 1.207

Waarom overwoog u zich toen ziek te melden?

Basis, alle werknemers die zich overwogen ziek te melden terwijl ze dit eigenlijk niet waren (n = 254)

Waarom heeft u zich toen niet ziekgemeld?

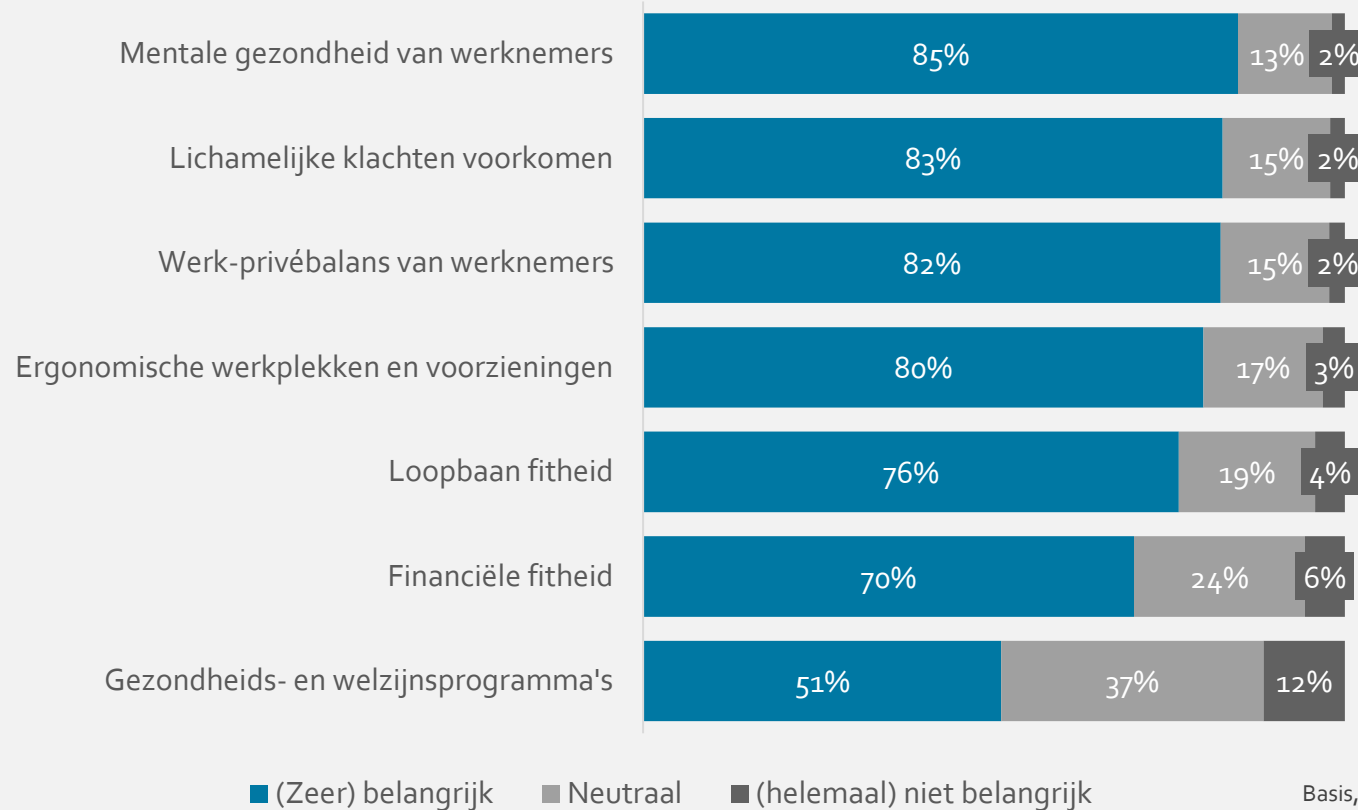
Basis, alle werknemers die zich overwogen ziek te melden terwijl ze dit eigenlijk niet waren (n = 254)

Andere redenen:

Andere redenen zijn voornamelijk het hebben van lichte symptomen zoals verkoudheid of hoofdpijn, waarbij het besmetten van anderen op het werk soms een rol speelde. Toch zijn ze gaan werken omdat ze nog steeds konden functioneren ondanks hun klachten.

Meer dan 80% van werknemers vindt het belangrijk dat er aandacht besteed wordt aan de mentale en lichamelijke gezondheid van werknemers

Hoe belangrijk vindt u het dat uw organisatie aandacht besteed aan deze werknemersaspecten?

Basis, allen
n = 1.207

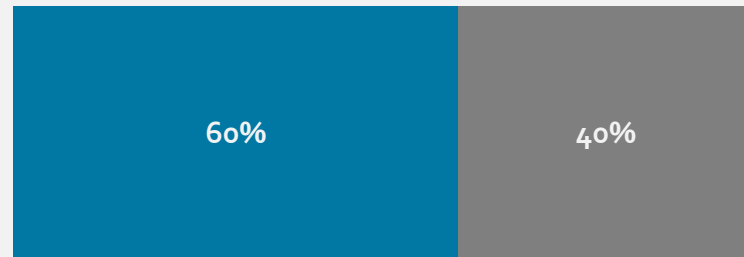
Naarmate leeftijd toeneemt, vinden werknemers het voorkomen van lichamelijke klachten en het voorzien van ergonomische werkplekken en voorzieningen belangrijker

Vrouwen vinden aandacht aan lichamelijke klachten en mentale gezondheid van werknemers belangrijker dan mannen

60% spreekt hun collega's aan die ziek zijn, vooral omdat zij dit slecht voor hun gezondheid vinden. Van de werknemers die dit niet doen vindt 72% het de eigen keuze van collega's of zij ziek naar kantoor komen of niet

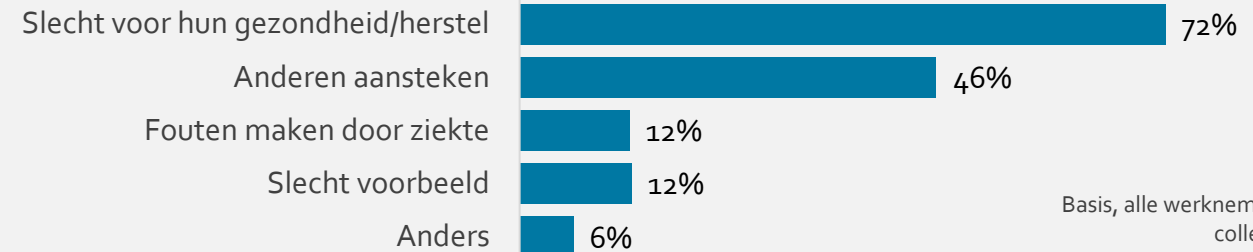
Spreekt u wel eens collega's aan die ziek zijn, maar wel gaan werken?

■ Ja ■ Nee

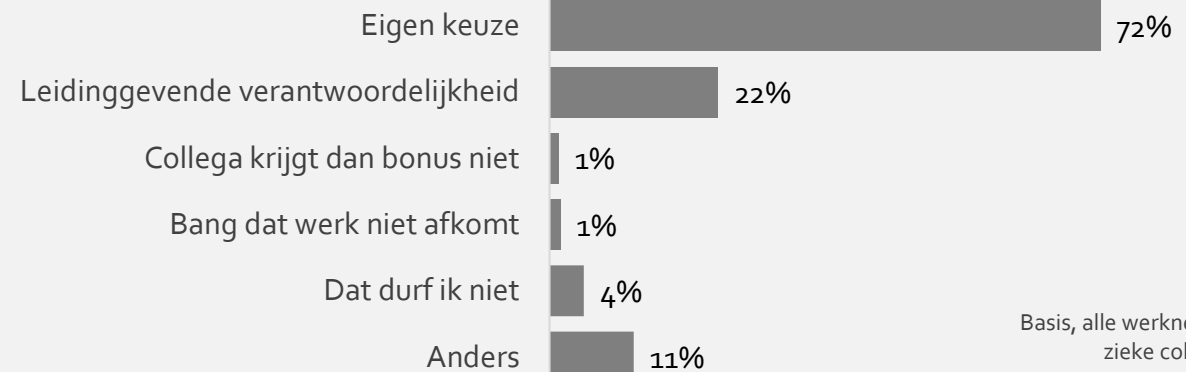
Basis, allen
n = 1.207

Waarom wel?

Basis, alle werknemers die hun zieke collega's aanspreken
(n = 727)

Waarom niet?

Basis, alle werknemers die niet hun zieke collega's aanspreken
(n = 481)

Ziekmeldgedrag bij vrouw specifieke klachten

Ongeveer de helft van Nederlandse werknemers is voor een menstratieverlof, maar onder twijfelaars is er wel een angst dat dit verlof misbruikt gaat worden

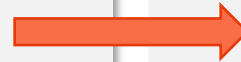
Vindt u dat in Nederland een menstratieverlof zou moeten worden ingevoerd?

45% vindt
helemaal van wel

12%: anders

43% vindt
helemaal van niet

Basis, allen
n = 1.207

30% is voor een
onbepaald aantal dagen
verlof

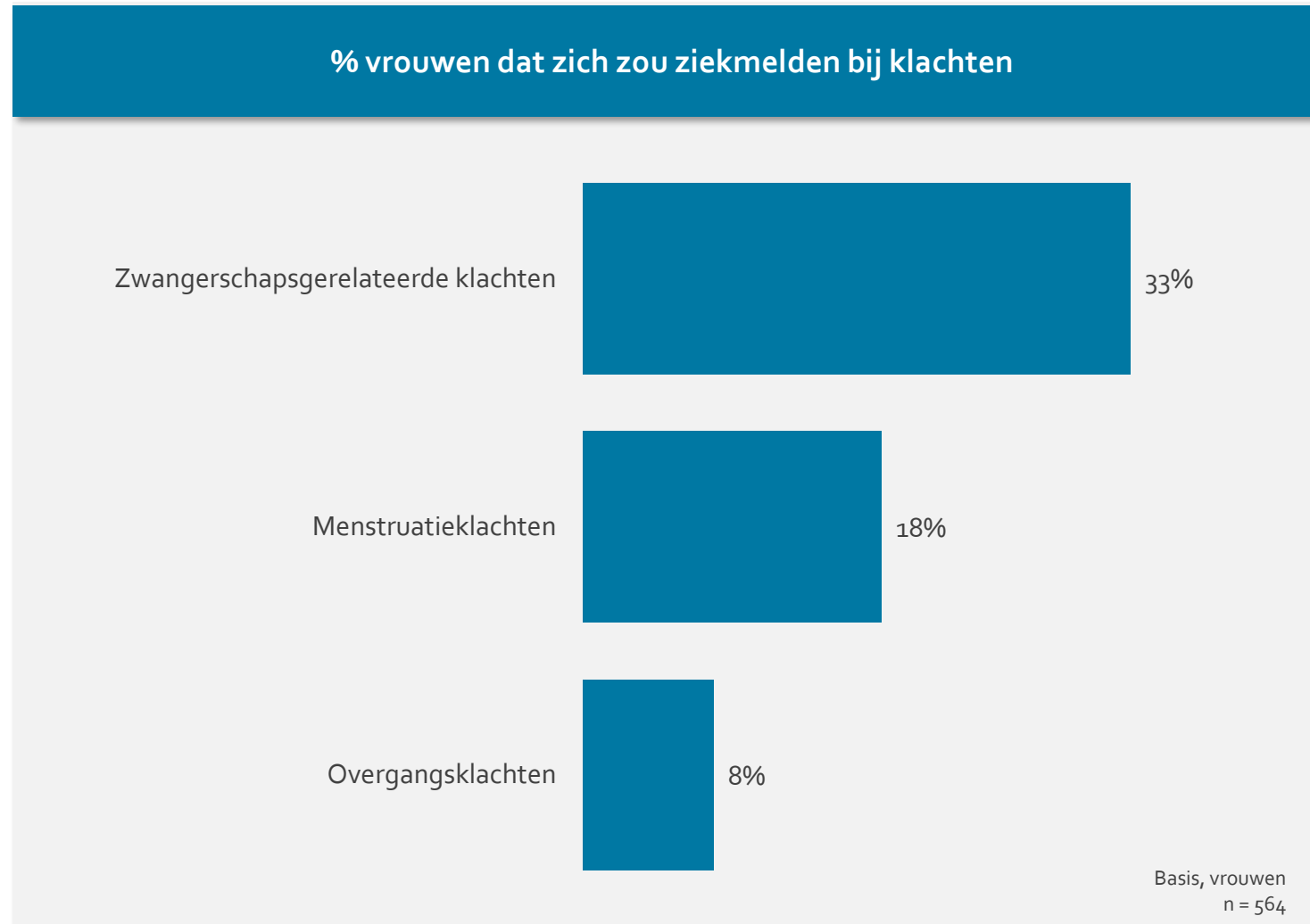
15% is voor een bepaald
aantal dagen verlof

Basis, allen
n = 1.207

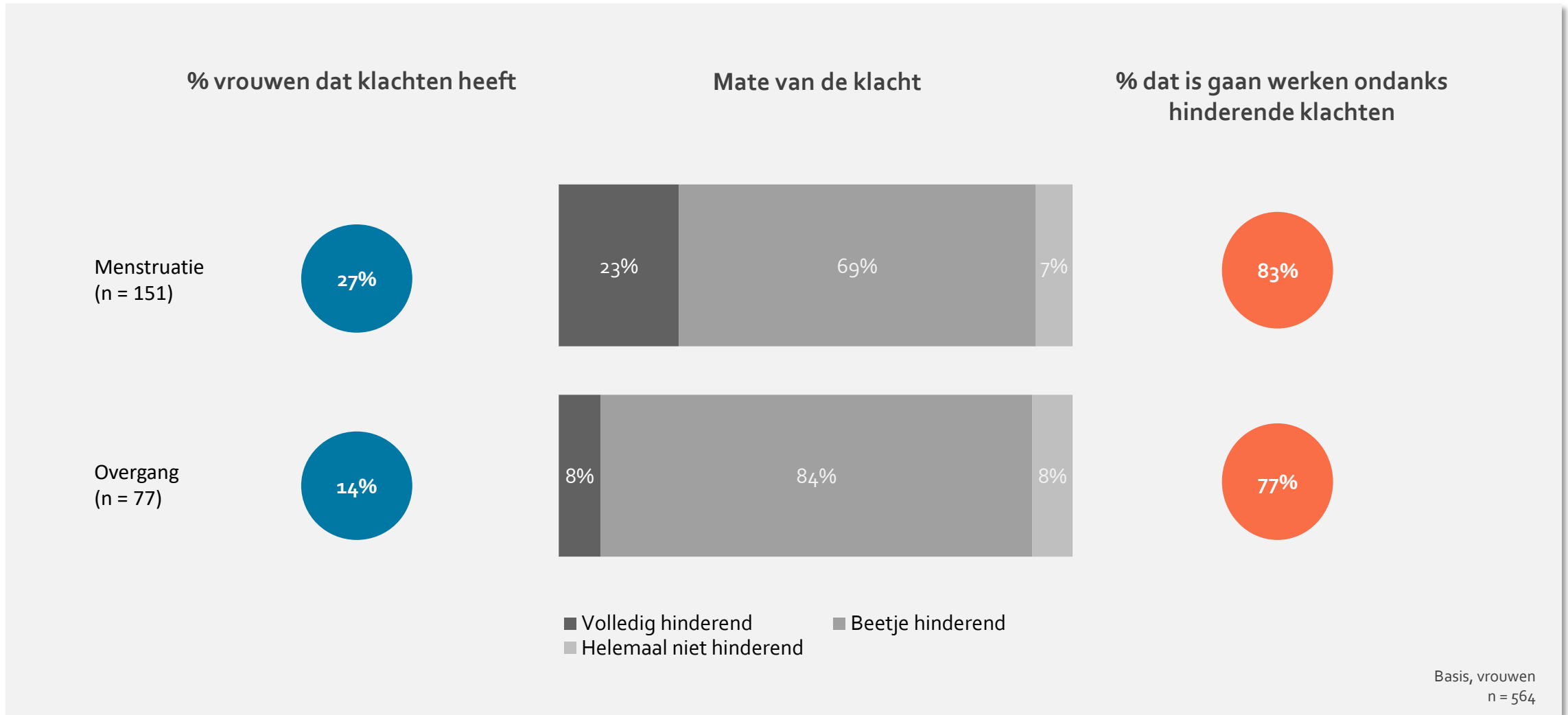
Werknemers zijn voorstander van het menstratieverlof, maar zijn bang dat er misbruik gemaakt van gaat worden en dat alleen bij heftige klachten recht zou zijn op een verlof mag worden.

- Een groep werknemers vindt dat vrouwen zich moeten ziekmelden in plaats van een verlofregeling hiervoor in te voeren
- Ook vindt een groep dat dit niet wettelijk, maar met de werkgever geregeld moet worden
- Tenslotte vindt een kleine groep dat mensen die menstrueren alleen recht hebben op verlof als zij een dokterverklaring hebben

Vrouwspecifieke klachten zijn voor veel vrouwelijke werknemers niet een reden om zich ziek te melden

Een kwart van vrouwen heeft last gehad van menstruatieklachten en voor 93% waren deze hinderend. Toch is 83% gaan werken ondanks deze hinderende klachten

Ziekmeldgedrag bij rouwgerelateerde klachten

Ongeveer de helft van werknemers zou zich ziekmelden vanwege rouwklachten

51%

Zou zich ziekmelden vanwege rouwklachten

Basis, allen
n = 1.207

Naarmate leeftijd toeneemt zijn werknemers minder waarschijnlijk om zich ziek te melden vanwege rouwklachten

57% van vrouwelijke werknemers zou zich ziekmelden bij rouwklachten. Voor mannen is dit 46%

Bijna een kwart van werknemers die rouwverlof hebben genomen heeft extra dagen verlofdagen nodig gehad voor de verwerking van de rouw

35%

Van alle werknemers heeft in de afgelopen vijf jaar rouwverlof genomen.

Eerste
graadsoverlijden

19%

Tweede
graadsoverlijden

15%

Derde
graadsoverlijden

5%

Vierde
graadsoverlijden

1%

Basis, allen
n = 1.207

22%

Van werknemers die rouwverlof hebben genomen hebben extra verlofdagen nodig gehad voor de rouw

Gemiddeld aantal dagen extra verlofdagen voor rouw: **6**

Eerste graadsoverlijden **6**

Tweede graadsoverlijden **7**

Derde graadsoverlijden **4**

Vierde graadsoverlijden **0**

Basis, alle werknemers die verlofdagen hebben genomen (n = 520)

Drie kwart van werknemers voelde zich gesteund door hun leidinggevenden tijdens hun rouwproces

78%

Voelde zich volledig of redelijk gesteund in hun rouwproces door hun leidinggevende

22%

Voelde zich enigszins of helemaal niet gesteund in hun rouwproces door hun leidinggevende

Jongere werknemers voelen zich vaker gesteund in hun rouwproces dan oudere werknemers

Basis, alle werknemers die verlofdagen hebben genomen (n = 520)

Bedankt!

Voor informatie, neem contact op met
Niek Klaver

Niek.klaver@highberg.com

Niek: +31 6 18301737